

Plaça de la Palmera

Sant Adrià de Besòs

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: El Besòs - Carrer Goya, s/n
Alçada: 8

Coordenades:

Latitud: 41.420110877791
Longitud: 2.2149252685146
UTM Est (X): 434395
UTM Nord (Y): 4585692

Classificació

Número de fitxa 08194 - 34
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Adrià de Besòs (Plaça de la Vila, 12 - 08930)
Autoria de la fitxa Equip de treball de l'Arxiu Municipal de Sant Adrià de Besòs "Isabel Rojas Castroverde" (ASAB)
Data de registre de la fitxa: dt., 31/10/2017 - 01:00
Data de la darrera revisió: dc., 12/05/2021 - 01:00

Descripció

La plaça de la Palmera, està ubicada a ponent del municipi. S'hi accedeix des del carrer Goya. Es tracta d'una zona enjardinada de 8.908 m² on totes les espècies arbòries són relativament joves, d'entre vint a vint-i-cinc anys aproximadament. Estan sembrats seguint una certa simetria i ordre que segons l'època de l'any fa que el color de les fulles o floració i aromes d'una espècie sobresurti de les altres. Així, trobem grups de til·lers, plataners de canàries i til·lers emmarcats per escocells quadrangulars o parterres de gespa. La ubicació estratègica dels bancs, permet a l'usuari aprofitar del sol a la primavera, tardor o hivern i de l'ombra en períodes de més calor. Destaca l'espècimen que dona nom a la plaça, una palmera de l'espècie *Phoenix Canariensis*. Està situada en un parterre emmarcat per una tanqueta quadrangular, de fusta tractada, d'uns quatre metres de costat, que permet augmentar la quantitat de terra femada. Tractant-se d'un jove espècimen la seva base està sostinguda per una estructura de fusta per donar-li estabilitat i evitar que pugui torçar-se en els seus primers anys de creixement. El tronc, d'uns 3 metres d'alçada, és esvelt. La base que queda al capdamunt del tronc, cilíndric, presenta una coberta compacta que fineix en una corona amb moltes fulles d'entre dos i tres metres de longitud. Estan disposades en forma de ventall amb espines curtes a la base. Les flors són molt petites, de color groc amb inflorescències abundantment ramificades, que poden arribar als dos metres. El fruit, anomenat dàtil mesura entre dos a tres centímetres de color carbassa a marronós és ovoide, semblant a una oliva. Floreix de març a juny. A tocar del tronc hi ha una escultura amb sòcol, collat al terra en forma de lluna minvant. Està feta d'acer corten que li dona el color característic del rovell. A la part frontal s'hi pot llegir "25 d'Octubre de 1990. 00:00 hores". Al davant del parterre mateix, entre la tanqueta i el carrer hi ha una planxa d'acer corten plana, amb el nom de la plaça gravat en lletres majúscules "PLAÇA DE LA PALMERA".

Observacions:

Palmera de l'espècie *Phoenix Canariensis*, és autòctona de les Illes Canàries però naturalitzada a la Mediterrània, sobretot, a partir de finals del segle XIX, com a element embellidor de les gran propietats i passeigs tan privats com públics. Malgrat ser comestibles, els dàtils no són massa gustosos, però en alguns indrets se n'extreu el "guarapo" per produir mel de palma.

Història

L'any 1850, s'aprova el Pla Cerdà. En aquest pla s'hi contempla una gran zona verda coneguda amb el nom de "pulmó de Barcelona", que l'arquitecte projectava cap el riu Besòs. El sector del marge dret del riu, ric en sediments dipositats per les crescudes del riu, era una zona fèrtil, aprofitada històricament com a terres de cultiu, pels pagesos de Sant Adrià de Besòs. Però, l'arribada massiva després de la guerra i durant els anys cinquanta, d'immigració procedent de varies regions d'Espanya degut a la recuperació industrial, va comportar la construcció d'habitatges per a les persones nouvingudes. En aquest context se situa l'any 1960 la construcció del Barri del Besòs, amb una gran densitat demogràfica. L'any 1990, en un dels darrers solars edificables del barri el Consistori, el Consell Comarcal del Barcelonès i la Generalitat de Catalunya es plantegen la necessitat de construir 194 habitatges socials. És justament en aquests mateixos terrenys que els veïns del Barri del Besòs hi havien plantat simbòlicament una palmera amb motiu de reivindicar la necessitat de construir equipaments i una zona verda. El 25 d'octubre de 1990, amb l'accés de les excavadores al solar, començà una revolta veïnal. Els titulars de La Vanguardia l'anomena "Intifada del Besòs". Durant cinc dies, veïns i veïnes, encapçalats per l'Associació de Veïns del Besòs, van recórrer els carrers del barri per aturar els intents d'entrada de la maquinària al solar, fet que va provocar forts enfrontaments amb la policia. La clara oposició veïnal va tenir un important ressò mediàtic, aconseguint-se l'abandonament del projecte. L'any 2002 es projecta la creació de la plaça de La Palmera i l'ordenació dels espais exteriors de l'illa d'habitatges més propera, que finalitza l'any 2004.

Bibliografia

BELLOSTES, J. i ARNAU, N. (2002): Catàleg de béns culturals d'interès local del municipi de Sant Adrià de Besòs. L'Ajuntament Informa. Revista d'informació municipal, novembre 1995. Viure Sant Adrià de Besòs. Butlletí d'informació municipal. Núm. 19, setembre 1991. Viure Sant Adrià de Besòs. Butlletí d'informació municipal. Núm. 32, juliol/agost 1999. Viure Sant Adrià de Besòs. Butlletí d'informació municipal. Núm. 71, juny 2003. Webgrafia: <https://observatoriconflicteurba.org/2015/10/27/a-25-anos-de-la-intifada-del-besos-o-la-apropiacion-simbolica-del-conflicto-urbano-en-el-margen-derecho-del-besos/> <http://manueldelgadoruiz.blogspot.com.es/2010/02/besos-al-besos-documental-sobre-la.html>

